

Vilniaus politikos analizės instituto 2022 metų veiklos ataskaita

© 2022 Vilniaus politikos analizės institutas

www.vilniusinstitute.lt

info@vilniusinstitute.lt

Rėmėjai

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active
citizens** fund

URM

LIUVOS RESPUBLIKOS
UŽSIENIO REIKALŲ
MINISTERIJA

Vokietijos Federacinės Respublikos
ambasada
Vilniuje

Vilniaus politikos analizės institutas (VPAI) – analitinis centras, kurio ekspertai nuolat analizuoja ir komentuoja Lietuvos aktualijas, teikia viešosios politikos rekomendacijas, rengia diskusijas, konferencijas ir mokymus. Institutas įsteigtas 2017 metais.

VPAI nagrinėja Lietuvos vidaus ir užsienio politikos problemas bei ragina piliečius įsitraukti į viešosios politikos problemų sprendimo procesą, skatina kurti atvirą, pilietišką ir aktyvią visuomenę, gina teisės viršenybės, lygiateisiškumo ir liberaliosios demokratijos principus.

Analitika

GEOPOLITINĖ 2022 METŲ STRATEGINĖ ANALIZĖ. 2023 METŲ PROGNOZĖ

Gintautas Mažeikis, Vytauto Didžiojo universiteto profesorius

Profesoriaus Gintauto Mažeikio studijoje „Geopolitinė 2022 metų strateginė analizė. 2023 metų prognozė“ pateikiama jau egzistuojančių strateginių planų analizė ir jų kritika ir remiantis daugelio ekspertų grupių atsiliepimais ir reaguojant į Ukrainos agresijos prieš Ukrainą grėsmes pateikiama 2023 metų ir vėlesnių tendencijų prognozė. Buvo pasirinktas analizės akceleracijos amžiuje modelis, kuris kalba apie daugumos pasaulio įvykių – technologinių, komunikacijos, globalizacijos - greitėjimą ir žmonių gebėjimo šiuos įvykius suprasti menkėjimą. Remiantis šia prielaida aptariami trys scenarijai ir pateikiama jų kritika: darnios raidos ir radikalių bei katastrofiškų pokyčių. Visų teiginių apie tris scenarijus pagrindas yra pasaulyje paplitę ir tikrovę veikiantys diskursyvūs faktai.

https://vilniusinstitute.lt/wp-content/uploads/2023/01/Analitika-2022_Mazeikis_FF.pdf

Rėmėjas: NATO

NATO STRATEGINIO KONCEPTO REIKŠMĖ KOVAI SU HIBRIDINĖMIS GRĖSMĖMIS LIETUVOJE

Viktorija Rusinaitė, Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis centras (Suomija)

Šios studijos tikslas – įvertinti naujų NATO Strateginių Metmenų (NATO Strategic Concept) reikšmę hibridinių grėsmių atgrasymui Lietuvoje. Šioje studijoje dr. V. Rusinaitė apžvelgia NATO Strateginio koncepto reikšmę kovai su hibridinėmis grėsmėmis Lietuvoje, dabartinę saugumo situaciją, apibūdina naują NATO Strateginį Konceptą ir jo skirtumus lyginant su ankstesniais direktyviniais dokumentais, įvertina NATO galimybes ir mandatą kovoti su hibridinėmis grėsmėmis apskritai ir Lietuvos teritorijoje.

https://vilniusinstitute.lt/wp-content/uploads/2023/01/NATO_Strateginio_koncepto_reiks-%CC%8Cm%C4%97- Rusinait%C4%97_Viktorija-F.pdf

Rėmėjas: NATO

Vilniaus konsultacijos 2022

Konsultacija „Nauja pasaulinė tvarka? Ar Europa pasirengusi?“

„Viena iš šio karo Ukrainoje pamokų yra ta, kad žymiai anksčiau turėjome klausytis tų, kurie pažįsta Putiną“, – savo metinėje kalboje apie Sąjungos padėtį sakė Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen. Kadangi liberaliai tarptautinei tvarkai, susiformavusiai pasibaigus Šaltajam karui, kyla egzistencinių grėsmių iš revizionistinių autoritarinių jėgų, tokių kaip Rusija ir Kinija, būtina suprasti, kodėl dalis Vakarų nepaisė kelių pavojaus skambučių iki žiaurios Rusijos invazijos. Ukrainoje vasario 24 d. Kaip Vakarų politika Rusijos ir Kinijos atžvilgiu padidino priklausomybę ir ką reikia padaryti norint sustiprinti Vakarų demokratijų atsparumą.

Pranešėjai:

Gintautas Mažeikis, Vytauto Didžiojo universitetas

Šarūnas Liekis, Vytauto Didžiojo universitetas

Emilija Pundziūtė-Gallois, Vytauto Didžiojo universitetas

Alfredas Chmieliauskas, Jr., IT analitikas, Ispanija

Mykola Kapitonenko, Tarptautiniu politikos studijų centras (ICPS), Ukraina

Moderatorius Donatas Puslys, Vilniaus politikos analizės institutas

Ši sesija organizuota bendradarbiaujant su *Tarptautiniu politikos studijų centru (ICPS), Ukraina.*

Konsultacija Hibridinis atsakas hibridinėms grėsmėms“

Hibridinėms grėsmėms atspari visuomenė yra vienas dažniausiai vartojamų šalies saugumo apibūdinimų, tačiau kaip įvertinti realų mūsų šalies pasirengimą atremti hibridines grėsmes? Ar šioms grėsmėms yra pasirengusios strateginės tarptautinės saugumo organizacijos? Koks diasporos vaidmuo atsveriant ar stiprinant šias grėsmes? Ko dar nežinome apie interneto erdvės poveikį demokratiniam procesams? Diskusijoje kalbėsime apie "Russkij mir" socialiniuose tinkluose skirtingose šalyse, ką tik išleistą Astos Zelenkauskaitės knygą "Creating Chaos Online" bei NATO naują strateginę koncepciją.

Pranešėjai:

Viktorija Rusinaitė, Europos kovos su hibridinėmis grėsmėmis centre Helsinkyje (Suomija)

Asta Zelenkauskaitė, PhD, mokslininkė, Drekselio universitetas (JAV)

Audronis Imbrasas, Visagino kultūros centro direktorius, buvęs Kultūros viceministras

Mantas Martišius, VU Komunikacijos fakulteto docentas, buvęs LR TK pirmininkas

Moderatorė: Indrė Vareikytė, komunikacijos ir dezinformacijos ekspertė

Konsultacija "Maisto, religijos ir energetikos pavertimas ginklais"

Ar mūsų laukia nuolatinio karo ateitis, kaip sako Markas Galeotti savo naujoje knygoje „Visko ginklavimas?“. Karą kulkomis papildo ar net pakeičia karas, kuris ginkluoja prekybą, tiekimo grandines, dezinformaciją, kultūrą, religiją ir net nusikalstamumą. Ką turime žinoti, kad suprastume besikeičiantį konflikto pobūdį ir netaptume hibridinės agresijos aukomis?

Pranešėjai:

Agnia Grigas, lietuvių kilmės JAV mokslininkė politologė, energetikos politikos ekspertė,

Aivaras Abromavičius, lietuvių bankininkas, vadybininkas, Ukrainos politinis veikėjas,

Cyril Hovorun, Sankt Ignato teologijos akademijos (Švedija) politinės ekleziologijos prodekanas ir Stokholmo teologijos mokyklos vyresnysis dėstytojas

Vadym Denysenko, Director at Ukrainian Institute for the Future, Adviser to the Minister of Internal Affairs of Ukraine,

Andrian Prokip, Director of Energy Programme, Ukrainian Institute for the Future.

Moderatorė Aleksandra Ketlerienė, LRT.lt

Ši konsultacija rengta bendradarbiaujant su *Ukrainos ateities institutu (Ukrainian Institute for the Future)*.

Projekto svetainė:

<https://vilniusinstitute.lt/resilient-democracies-hybrid-answers-to-hybrid-threats/>

Rėmėjas: NATO

Savivaldybių gerovės indeksas 2022

Savivaldybių gerovės indekso tikslas – ne reitinguoti, bet vykdyti ilgalaikį stebėjimą, siekiant nuomonių formuotojams bei sprendimų priėmėjams suteikti objektyvios kontekstinės informacijos, didinti visuomenės informuotumą apie padėtį skirtinguose Lietuvos regionuose ir skatinti gyventojų pilietinį įsitraukimą į gerovės kūrimą savo gyvenamoje aplinkoje. Savivaldybių gerovės indeksas, grindžiamas oficialiosios statistikos duomenimis, rodo naujausias savivaldybių gerovės raidos tendencijas. Indeksą sudaro 5 komponentai – socialinis saugumas, fizinis saugumas, gyvybinga ekonomika, švietimas ir sveika demografija.

Aktyvūs piliečiai, NVO, savivaldos atstovai ir kiti suinteresuoti asmenys gali naudotis VPAI suprogramuotu interaktyvia analizės priemone, kuri leidžia palyginti indekso parametrus bėgant laikui. Vilniaus politikos analizės institutas, siekdamas išanalizuoti ir įvertinti savivaldybių gerovės pokyčius, skelbia šį indeksą kasmet.

Nuoroda: https://vilniusinstitute.lt/wp-content/uploads/2022/12/Indeksas_2022.pdf

Projektas „Valdžios institucijų priežiūra savivaldybėse“

Projektas yra „Aktyvių piliečių fondo“, finansuojamo EEE finansinio mechanizmo lėšomis, dalis.

Aktyvių piliečių organizacijoms ir bendruomenėms trūksta informacijos, duomenų, priemonių ir prieigos, kad galėtų argumentuotai kelti aktualias problemas, jas skelbti bendruomenėms ir daryti įtaką savivaldybės sprendimams. Projektas padeda bendruomenėms atstovauti piliečių interesams naudojantis atvirai prieinamais duomenimis, siekiant identifikuoti pagrindines regiono problemas. Projektas stiprina vietos organizacijų gebėjimus pastebėti savivaldybių problemas, tam tikrose srityse aktyvina valdžios priežiūrą, padeda parengti reikiamų sprendimų rekomendacijas, palaikymo ir komunikacijos planus. Projektas padeda organizacijoms ir bendruomenėms įgyti reikiamų gebėjimų ir patirties bei stiprina piliečių organizacijų vaidmenį regionuose.

Projekto tikslas: sustiprintas pilietinės visuomenės interesų gynimas, savivaldybėms priimant reikiamus sprendimus. Kartu su vietos PVO ir bendruomenėmis 7-se savivaldybėse nustatomos ir analizuojamos vietos gyventojų problemos. VPAI kasmet sudaromas Savivaldybių gerovės indeksas naudojamas kaip priemonė problemoms nustatyti ir vietos politikos kaitos rekomendacijoms ir pasirengti jų įgyvendinimui. PVO ir bendruomenės įgalinamos skelbti ir siekti geresnio įvardytų problemų sprendimo.

Vilniaus politikos analizės institutas su partneriais - PVO septyniose savivaldybėse įgyvendino projektą „Valdžios institucijų priežiūra savivaldybėse” (VIPS).

PROJEKTO DALYVIAI

Kupiškio rajono vietos veiklos grupė;
Kėdainių „Bendruomenės iniciatyvų centras“;
Varėnos sveikatingumo klubas „Ropė“;
Zarasų asociacija „Moterų politikų bendruomenė“;
Kelmės „Informacijos mainų ir švietimo centras“;
Biržų jaunimo klubas „Žalias“;
Panevėžio NVO „Septynios akimirkos“;
Vilniaus politikos analizės institutas (koordinadorius).

PROJEKTO ĮGYVENDINTOS VEIKLOS

Konsultacijos su tikslinėms grupėms ir surinktų duomenų bendras aptarimas.
Aktualių problemų tikslinėse savivaldybėse identifikavimas, stebėseną ir tikslo grupių praktinis mokymasis.
Savivaldybių gerovės indekso kūrimas.
Problemų sprendimų kūrimas tikslinėse savivaldybėse.
Advokacijos ir komunikacijos mokymai projekto komandai.
Pasirengimas sprendinių komunikacijai ir advokacijai.
Problemų sprendimo advokacija ir komunikacija savivaldybėse.
Savivaldybių problemų stebėsenos pristatymas bei advokacijos ir komunikacijos kampanijos savivaldybėse.
Savivaldybių gerovės indekso pristatymas nacionaliniame lygmenyje.
Projekto komunikacija Lietuvos pilietinei visuomenei.
Projekto rezultatų ilgalaikės tvermės priemonės.

PROJEKTO INTERNETO SVETAINĖ

<https://vilniusinstitute.lt/valdzios-instituciju.../>

Projekto rėmėjas „Aktyvių piliečių fondas“, finansuojamas Europos ekonominės erdvės (EEE) ir Norvegijos finansinio mechanizmo

Medijų ir informacinio raštingumo tinklas (MIRT)

Diskusijų maratonas „Atspari Lietuva 2022“

[#AtspariLietuva22](#), [#MIRT](#),

Pasaulinę medijų ir informacinio raštingumo savaitę, VIPA ir MIRT pakvietė FB naršytojus stebėti ir prisijungti prie teminių diskusijų aktualiomis medijų bei pilietinio raštingumo dabartinio karo sąlygomis maratono, tęsiančio MIRT nuolatinę rubriką [#AtspariLietuva](#).

Moderatorius ir MIRT koordinatorius Algirdas Davidavičius

Programa:

- Dr. Viktoras Bachmetjevas ir Daiva Penkauskienė diskutuoja apie kritinio mąstymo ugdymo sėkmes ir nesėkmes Lietuvoje.
- Krašto apsaugos ministerijos Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento ekspertai pasakoja ir diskutuoja apie tai, ko piliečiams verta, o ko neverta ir žalinga bijoti interneto naujienų apie karą Ukrainoje sraute.
- VDU viešosios komunikacijos ir pilietinio atsparumo dezinformacijai ekspertai dr. Krisina Juraitė ir viešintis atsparumo dezinformacijai tyrėjas iš Ukrainos Dmytro Yarovyti svarsto, ar ir kaip akademiniai darbuotojai prisideda prie ir kokios gali duoti visuomenei bendros demokratinės atsparos Rusijos infokare prieš ES ir likusius "kolektyvinius Vakarus" (anglų kalba).
- Lietuvos FB įtakūnas ir MIR "elfas" Ričardas Savukynas diskutuoja su filosofijos daktare Renata Bikauskaite iš VU apie tai, ar įtakūnai privalėtų, ypač dabartinėmis karo sąlygomis, laikytis – ir kokios – etikos kurdami ir skleisdami populiarius medijų turinius.
- Vilniaus politikos analizės institutas pristato naują profesorės, socialinių mokslų daktarės Astos Zelenkauskaitės knygą „Chaosas kūrimas internete“ apie Rusijos kuriamus dezinformacijos tropus (pasikartojančią tematiką) ir jos poveikį įvairioms interneto auditorijoms (anglų kalba).

<https://vilniusinstitute.lt/nacionalinis-mediju-ir-informacinio-rastingumo-tinklas/>

Projektas „Laisvės ir demokratijos kaina“

Projektas „Laisvės ir demokratijos kaina“, vykdytas kartu su Bulgarijos, Vokietijos ir Lenkijos partneriais, skirtas su jaunąja karta, gimusia po Berlyno sienos griūties, aptarti paskutinio XX amžiaus dešimtmečio demokratinės transformacijos iššūkius ir padėtį šiandien. Projekte rengiamos teatro dirbtuvės, kino filmų peržiūros, ekskursijos į nepriklausomybės kovų vietas.

Nuoroda: [NEWS - The Price of Freedom and Democracy \(pfdproject.eu\)](https://news.pfdproject.eu/)

Co-funded by the
Europe for Citizens Programme
of the European Union

Projektas „Atsparumo literatūra“

Vilniaus politikos analizės instituto ekspertams vykdant įvairias edukacines veiklas, kurių tikslinė auditorija yra mokytojai, buvo pastebėta, jog stinga kokybiškos medžiagos, kuri įgalintų mokytojus kartu su mokiniais pamokų metu analizuoti svarbiausius demokratijai kylančius iššūkius. Trumpai tariant, mokytojai skųsdavosi, kad stingant tokios metodinės medžiagos jie patys nesijaučia pakankamai užtikrintai, kad galėtų šias aktualias problemas analizuoti istorijos, etikos, pilietinio ugdymo ir kitose pamokose. Todėl VPAI nusprendė užpildyti šią spragą parengdama metodinę priemonę, skirtą gimnazinių klasių mokytojams. Priemonės tikslas – suteikti mokytojams instrumentą analizuoti tokius klausimus, kaip skirtis tarp demokratijos ir nedemokratinų režimų, kintantis tironijos veidas, masės žmogaus įtaka demokratijai, meritokratijos idėjos krizė, atminties karai, socialinio audinio stiprinimas ir mažųjų pasaulio centrų vaidmuo, tautinės tapatybės transformacijos ir nacionalizmas XXI amžiuje.

Iš viso projekto metu parengta 10 pamokų planų, kurių kiekviena susideda iš įvadinio teksto, supažindinančio su nagrinėjama problema, pamokos tikslų, uždavinių, sėkmės kriterijų išdėstymo, siūlomoms pamokoms eigoms kartu su siūlomais taikyti metodais, padalomosios medžiagos, susidedančios iš reikalingų tekstų ištraukų, užduočių ir t.t., rekomendacijų tolimesniam domėjimuisi. Metodinė medžiaga yra išskirtinė tuo, kad ne tik apima naujausią mokslinę literatūrą, analizuojančią konkretų klausimą (naujausių akademinių tekstų ištraukos buvo specialiai išverstos šiai metodologijai), tačiau ir grožinę literatūrą nuo Nobelio premijos laureato Czeslavo Miloszo iki Undinės Radzevičiūtės, nuo Vladimiro Nabokovo iki Chucko Palahniuko. Taip metodologija įgauna tarpdisciplinariškumą ir gali būti integruota ir į literatūros pamokas siekiant supažinti mokinius su aktualiu kontekstu.

Įvadiniai metodologijos tekstai buvo publikuoti internetiniame dienraštyje „Bernardinai.lt“:

1. Kodėl pasauliui reikia trenktatikių ir mažųjų pasaulio centrų:
<https://www.bernardinai.lt/kodel-pasauiui-reikia-trenktatikiu-ir-mazuju-pasaulio-centru/>
2. Kintantis tironijos veidas: <https://www.bernardinai.lt/kintantis-tironijos-veidas/>
3. Instrukcijos slaptajai policijai, arba Nihilizmo grėsmė demokratijai:
<https://www.bernardinai.lt/instrukcijos-slaptajai-policijai-arba-nihilizmo-gresme-demokratijai/>
4. Apie elektros kainas ir laimės revoliuciją: <https://www.bernardinai.lt/apie-elektros-kainas-ir-laimes-revoliucija/>

5. Talento aristokratija ar nuopelno tironija?: <https://www.bernardinai.lt/talento-aristokratija-ar-nuopelno-tironija/>
6. Skirtingi užmaršties veidai: <https://www.bernardinai.lt/skirtingi-uzmarsties-veidai/>
7. Nuo Anderseno iki Miloszo: kaip susitaikoma su tironija: <https://www.bernardinai.lt/nuo-anderseno-iki-miloszo-kaip-susitaikoma-su-tironija/>
8. Ne dezinformacija, o šūdmala yra didžiausia socialinių tinklų grėsmė: <https://www.bernardinai.lt/ne-dezinformacija-o-sudmala-yra-didziausia-socialiniu-tinklu-gresme/>
9. „Aš teišus. Tu klysti. Eik po velnių“: <https://www.bernardinai.lt/as-teisus-tu-klysti-eik-po-velniu/>
10. Būti kaip visi, arba Vidutinio žmogaus tironija: <https://www.bernardinai.lt/buti-kaip-visi-arba-vidutinio-zmogaus-tironija/>

Pamokų planai paskelbti VPAI internetinėje svetainėje: <https://vilniusinstitute.lt/wp-content/uploads/2022/11/Pamokų-planai-final.pdf>. Nuorodos taip pat nusiųstos Lietuvoje veikiantiems švietimo centrams. Pamokų planai demonstracinėse pamokose buvo išbandyti Vilniaus Karalienės Mortos mokykloje, kur projekto vadovas Donatas Puslys dirba etikos ir filosofijos mokytoju. Su planais metodinio būrelio, sudaryto iš humanitarinių ir socialinių mokslų mokytojų, metu supažindinti ir mokyklos mokytojai. Demonstracinė pamoka apie laimės ekonomika surengta ir rugpjūčio 29 dieną, kai Mokyklų tobulinimo centre projekto „Įvairovės literatūra“ dalyviai – etikos ir filosofijos mokytojai – buvo supažindinti su konkrečios pamokos planu ir pakviesti jį išbandyti praktiškai.

Metodinės priemonės pristatymai surengti:

- Kėdainių švietimo pagalbos tarnyboje,

- Utenos švietimo centre,

- Vilniaus Karalienės Mortos mokykloje,

-Mokyklų tobulinimo centre projekto „Įvairovės literatūra“ dalyviams – etikos ir filosofijos mokytojams (rugsjūčio 29 dieną),

-Priemonės pristatymas ir diskusija apie priemonės panaudojimą surengta kartu su Panevėžio miesto kultūrinio žurnalu „Senvagė“ į susitikimą (spalio 28 dieną) Panevėžyje susirinko miesto kultūros bendruomenės – galerijų, bibliotekų, teatrų – atstovai.

(<https://www.facebook.com/photo?fbid=138237868984304&set=pcb.138237898984301>).

- Apie priemonę diskutuota Romo Sakadolskio vardo žurnalistikos forumo metu (rugsėjo 15 dieną) vykusioje diskusijoje apie medijų ir informacinio raštingumo ugdymą mokyklose ir universitetuose.

Artimiausiu metu pamokų planų skaičių padidinus iki 20 planuojama išleisti ir popierinę metodinės priemonės versiją.

Rėmėjai: URM ir Vokietijos ambasada Lietuvoje

Projektas „Pereinamojo laikotarpio dialogas“

Projekto, kuriame dalyvauja partneriai iš Vokietijos, Kroatijos, Bulgarijos, Ukrainos, Lenkijos, tikslas – parengti metodinę priemonę, leidžiančią gimnazinių klasių mokytojams dėstyti pereinamojo laikotarpio problematiką, o taip pat apmokyti mokytojus naudotis priemone ir ją skleisti savo metodiniuose rateliuose. Daugiau apie projektą: <https://transition-dialogue.org>.

PRANEŠIMAI, DALYVAVIMAS DISKUSIJOSE, MODERUOTI RENGINIAI

Donatas Puslys:

- Moderuota Nacionalinio žmogaus teisių forumo diskusija „Religijos laisvė karo akivaizdoje – grėsmė ar stiprybė?“
- Moderuota „Nepatogaus kino“ diskusija „Ar demokratija (pra)laimės?“
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000237121/nepatogus-kinas-diskusija-ar-demokratija-pra-laimes>)
- Moderuota diskusija „Lietuva ir UNESCO: kaip išnaudojame narystės galimybes?“
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000233442/diskusija-lietuva-ir-unesco-kaip-isnaudojame-narystes-galimybes>)
- Moderuota diskusijų festivalio „Būtent“ diskusija apie tai, ar karo metu turėtų keistis visuomenės požiūris į rusų kultūrą
(<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1772328/profesore-irena-vaisvilaite-jei-uzdrausime-josifa-brodski-ka-tuomet-daryti-su-vincu-kudirka>)
- Dalyvavimas diskusijoje „Ar menininkas privalo pasirinkti pusę?“
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000205702/pakartot-ar-menininkas-privalo-pasirinkti-puse>)

ANALITINIAI STRAIPSNIAI, LAIDOS, INTERVIU

Laidų ciklas „Mažosios Europos pokalbiai“

LRT Klasika laidų „Mažosios Europos pokalbiai“ ciklas apie Europos istorijos traumas ir jų poveikį šiandienai, rengė Donatas Puslys:

1. Lietuva ir Vidurio Europa – ar tik trauma mus vienija?
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000237852/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-lietuva-ir-vidurio-europa-ar-tik-trauma-mus-vienija>)
2. Vengrija – istorinių traumų kamuojamas Rusijos Trojos arklys Europoje?
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000239173/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-vengrija-istoriniu-traumu-kamuojamas-rusijos-trojos-arklys-europoje>)
3. Apie balkanizaciją ir traumą kaip turistinės traukos objektą
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000240658/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-apie-balkanizacija-ir-trauma-kaip-turistines-traukos-objekta>)
4. Gyvenimas prarastos imperijos šešėlyje
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000241413/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-gyvenimas-prarastos-imperijos-seselyje>)
5. Be penkių minučių galingi. Serbija ir neišsipildžiusios imperijos trauma
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000243096/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-be-penkiu-minuciu-galingi-serbija-ir-neissipildziusios-imperijos-trauma>)
6. Prancūzija: istorijos sunkis ir gyvenimas vakar dienos didybe
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000244019/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-prancuzija-istorijos-sunkis-ir-gyvenimas-vakardienos-didybe>)
7. Suprasti Vokietiją: nuo geležies ir kraujo iki atgailos ir Ostpolitik
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000245955/suprasti-vokietija-nuo-gelezies-ir-kraujo-iki-atgailos-ir-ostpolitik>)
8. Žvilgsnis į Lenkiją. Sukilimai, romantinis mesianizmas, bažnyčios įtaka ir intelektualų vaidmuo
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000247442/zvilgsnis-i-lenkija-sukilimai-romantinis-mesianizmas-baznycios-itaka-ir-intelektualu-vaidmuo>)
9. Ispanija: nuo pasaulio dalybų iki Hemingway‘aus ir Orwello pilietiniame kare ir fašistinės diktatūros palikimo
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000248254/ispanija-nuo-pasaulio-dalybu-iki-hemingway-aus-ir-orwello-pilietiniame-kare-ir-fasistines-diktaturos-palikimo>)
10. Transformacija kaip sovietinio modernybės projekto demontavimas
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000249574/homo-cultus-transformacija-kaip->

[sovietinio-modernybes-projekto-demontavimas-pokalbis-su-j-ulinskaite-ir-r-garskaite-antonowicz\)](#)

11. Šv. Kalėdų futbolas ir kitos istorijos, teikiančios viltį tamsiais laikais
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000250634/homo-cultus-sv-kaledu-futbolo-stebuklas-ir-kitos-istorijos-teikiancios-vilti-tamsiais-laikais>)
12. Septyni Europos atminties ratai. Tvarkantis su kolonializmo paveldu
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000252797/homo-cultus-septyni-europos-atminties-ratai-tvarkantis-su-kolonializmo-paveldu>)
13. ES – stebuklas, kurį šiandien pernelyg nuvertiname
(<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000254011/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-es-stebuklas-kuri-siandien-pernelyg-nuvertiname>)

Straipsnių ciklas „DEMOKRATIJOS KRYŽKELĖS“

Donatas Puslys

1. Apie karo ateitį ir fašizmo gundymus:
<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1787847/donatas-puslys-apie-karo-ateiti-ir-fasizmo-gundymus>
2. Apie solisto Vaido Vyšniausko pasirodymą Minsko Didžiajame teatre:
<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1852803/baltarusijos-didziojo-teatro-vadove-skelbekad-operos-dainininkas-vysniauskas-atstovauja-lietuvai>
3. Ar dar yra vilties? <https://www.lrt.lt/naujienos/nuomones/3/1662304/donatas-puslys-ar-dar-yra-vilties>
4. Ar karo metu svarbi demokratija? <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000209302/lrt-aktualiju-studija-ar-karo-metu-svarbi-demokratija>
5. Žmonių dramos dviejų sukilimų akivaizdoje: kodėl pasiduodama totalitarizmui
<https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1651806/donatas-puslys-zmoniu-dramos-dvieju-sukilimu-seselyje-kodel-pasiduodama-totalitarizmui>
6. Knygos „Heimat“ autorė Nora Kruga: pasakodama šeimos istoriją norėjau suvokti, ką man reiškia būti vokieta <https://www.lrt.lt/naujienos/kultura/12/1618181/knygos-heimat-autore-nora-krug-pasakodama-seimos-istorija-norejau-suvokti-ka-man-reiskia-buti-vokiete>
7. Moterys istorijos verpetuose <https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000202110/homo-cultus-mazosios-europos-pokalbiai-moterys-istorijos-verpetuose-pokalbis-su-r-baskiene>

8. Kodėl pasauliui reikia trenktatikių ir mažųjų pasaulio centrų: <https://www.bernardinai.lt/kodel-pasauliui-reikia-trenktatikiu-ir-mazuju-pasaulio-centru/>
9. Kintantis tironijos veidas: <https://www.bernardinai.lt/kintantis-tironijos-veidas/>
10. Instrukcijos slaptajai policijai, arba Nihilizmo grėsmė demokratijai: <https://www.bernardinai.lt/instrukcijos-slaptajai-policijai-arba-nihilizmo-gresme-demokratijai/>
11. Apie elektros kainas ir laimės revoliuciją: <https://www.bernardinai.lt/apie-elektros-kainas-ir-laimes-revoliucija/>
12. Talento aristokratija ar nuopelno tironija?: <https://www.bernardinai.lt/talento-aristokratija-ar-nuopelno-tironija/>
13. Skirtingi užmaršties veidai: <https://www.bernardinai.lt/skirtingi-uzmarsties-veidai/>
14. Nuo Anderseno iki Miloszo: kaip susitaikoma su tironija: <https://www.bernardinai.lt/nuo-anderseno-iki-miloszo-kaip-susitaikoma-su-tironija/>
15. Ne dezinformacija, o šūdmala yra didžiausia socialinių tinklų grėsmė: <https://www.bernardinai.lt/ne-dezinformacija-o-sudmala-yra-didziausia-socialiniu-tinklu-gresme/>
16. „Aš teišus. Tu klysti. Eik po velnių“: <https://www.bernardinai.lt/as-teisus-tu-klysti-eik-po-velniu/>
17. Būti kaip visi, arba Vidutinio žmogaus tironija: <https://www.bernardinai.lt/buti-kaip-visi-arba-vidutinio-zmogaus-tironija/>

Straipsnių ciklas „Atsparumo literatūra“

Donatas Puslys

1. Kodėl pasauliui reikia trenktatikių ir mažųjų pasaulio centrų: <https://www.bernardinai.lt/kodel-pasauliui-reikia-trenktatikiu-ir-mazuju-pasaulio-centru/>
2. Kintantis tironijos veidas: <https://www.bernardinai.lt/kintantis-tironijos-veidas/>
3. Instrukcijos slaptajai policijai, arba Nihilizmo grėsmė demokratijai: <https://www.bernardinai.lt/instrukcijos-slaptajai-policijai-arba-nihilizmo-gresme-demokratijai/>
4. Apie elektros kainas ir laimės revoliuciją: <https://www.bernardinai.lt/apie-elektros-kainas-ir-laimes-revoliucija/>
5. Talento aristokratija ar nuopelno tironija?: <https://www.bernardinai.lt/talento-aristokratija-ar-nuopelno-tironija/>

6. Skirtingi užmaršties veidai: <https://www.bernardinai.lt/skirtingi-uzmarsties-veidai/>
7. Nuo Anderseno iki Miloszo: kaip susitaikoma su tironija: <https://www.bernardinai.lt/nuo-anderseno-iki-miloszo-kaip-susitaikoma-su-tironija/>
8. Ne dezinformacija, o šūdmala yra didžiausia socialinių tinklų grėsmė: <https://www.bernardinai.lt/ne-dezinformacija-o-sudmala-yra-didziausia-socialiniu-tinklu-gresme/>
9. „Aš teišus. Tu klysti. Eik po velnių“: <https://www.bernardinai.lt/as-teisus-tu-klysti-eik-po-velniu/>
10. Būti kaip visi, arba Vidutinio žmogaus tironija: <https://www.bernardinai.lt/buti-kaip-visi-arba-vidutinio-zmogaus-tironija/>

Straipsnių ciklas „POLITIKOS ANATOMIJA“

Matas Baltrukevičius

1. Matas Baltrukevičius. Didžiausios 2022-ųjų Lietuvos politinės intrigos
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-didziausios-2022-uju-lietuvos-politines-intrigos.d?id=89084401>
2. Matas Baltrukevičius. Laisvė ir pandemija
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-laisve-ir-pandemija.d?id=89311163>
3. Matas Baltrukevičius. Skvernelis mėgina kartoti 2016-ųjų receptą
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-skvernelis-megina-kartoti-2016-uju-recepta.d?id=89404837>
4. Matas Baltrukevičius. Lietuvai reikia ramybės ir realizmo
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-lietuvai-reikia-ramybes-ir-realizmo.d?id=89512169>
5. Matas Baltrukevičius. Ar Karbauskis išgelbės grimztantį „valstiečių“ laivą?
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-ar-karbauskis-isgelbes-grimztanti-valstieciu-laiva.d?id=89697111>
6. Matas Baltrukevičius. Ar Putinas pavogs tiesioginius merų rinkimus?
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-ar-putinas-pavogs-tiesioginius-meru-rinkimus.d?id=89753291>
7. Matas Baltrukevičius. Migracijos krizės kaip solidarumo egzaminai
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-migracijos-krizes-kaip-solidarumo-egzaminai.d?id=89909403>
8. Matas Baltrukevičius. Naujas savivaldos modelis revoliucijos neatneš

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-naujas-savivaldos-modelis-revoliucijos-neatnes.d?id=90051521>

9. Matas Baltrukevičius. Ar Masiulis gali vėl paskandinti Liberalų sąjūdį?

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-ar-masiulis-gali-vel-paskandinti-liberalu-sajudi.d?id=90114707>

10. Matas Baltrukevičius. Matijošaičio saulėlydis?

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-matijosaicio-saulelydis.d?id=90253023>

11. Matas Baltrukevičius. Kas trukdo susitarti dėl lyčiai neutralios partnerystės?

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-kas-trukdo-susitarti-del-lyciai-neutralios-partnerystes.d?id=90349141>

12. Matas Baltrukevičius. Prezidento perspektyvos

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-prezidento-perspektyvos.d?id=90536249>

13. Matas Baltrukevičius. Opozicijos draugystė iš išskaičiavimo

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-opozicijos-draugyste-is-isskaiciavimo.d?id=90781507>

14. Matas Baltrukevičius. Partinėje sistemoje – pasenęs naujumas

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-partineje-sistemoje-pasenes-naujumas.d?id=90924093>

15. Matas Baltrukevičius. Mūšyje tarp prezidento ir valdančiųjų – rinkimų tvarkos raundas

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-musyje-tarp-prezidento-ir-valdanciuju-rinkimu-tvarkos-raundas.d?id=90975641>

16. Matas Baltrukevičius. Ar energijos kainos pakirs valdančiųjų pozicijas?

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-ar-energijos-kainos-pakirs-valdanciuju-pozicijas.d?id=91284447>

17. Matas Baltrukevičius. Ar Seimas išgelbės Lietuvos futbolą?

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-ar-seimas-isgelbes-lietuvos-futbola.d?id=91421859>

18. Matas Baltrukevičius. Savivaldos rinkimai: konservatoriams trūksta ambicijų

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-savivaldos-rinkimai-konservatoriams-truksta-ambiciju.d?id=91619039>

19. Matas Baltrukevičius. Socialdemokratams reikia krypties ir sėkmės istorijų

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-socialdemokratams-reikia-krypties-ir-sekmes-istoriju.d?id=91678607>

20. Matas Baltrukevičius. Vingiuota valdančiųjų pusiaukelė

<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-vingiuota-valdanciuju-pusiaukele.d?id=91826815>

21. Matas Baltrukevičius. Kaip Skvernelio ir Karbauskio skyrybos paveiks savivaldos rinkimus?
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-kaip-skvernelio-ir-karbauski-skyrybos-paveiks-savivaldos-rinkimus.d?id=91987531>
22. Matas Baltrukevičius. 2023-ieji: politinį veiksma diktuos artėjantis rinkimų maratonas
<https://www.delfi.lt/news/ringas/lit/matas-baltrukevicius-2023-ieji-politini-veiksma-diktuos-artejantis-rinkimu-maratonas.d?id=92114489>

KOMENTARAI

Virginija Būdienė

Opozicijos radare nauji „prasti“ ministrai: galimų interpeliacijų eile vis ilgėja, akys nukrypo ir į A. Armonaitę

<https://www.15min.lt/naujiena/aktualu/lietuva/opozicijos-radare-nauji-prasti-ministrai-galimu-interpelaciju-eile-vis-ilgeja-akys-nukrypo-ir-i-a-armonaite-56-1933688?copied>

Ar vietoje brandos atestato laukia profesinės mokyklos?

<https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/2000247226>

Ar reikalingas privalomas matematikos egzaminas baigiant gimnaziją: mokiniai – kategoriškai prieš

<https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1846280/ar-reikalingas-privalomas-matematikos-egzaminas-baigiant-gimnazija-mokiniai-kategoriskai-pries>

Patikrinimo neišlaikiusiam 10-tokui gimnazijos nematyti: ministerija regi pagalbą moksleiviui, ekspertai – grįžimą į sovietmetį

https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1837463/patikrinimo-neislaikiusiam-10-tokui-gimnazijos-nematyti-ministerija-regi-pagalba-moksleiviui-ekspertai-grizima-i-sovietmeti?fbclid=IwAR03mYgiiIANcG5HRTVZ_YBZLKUZzFkSA7nYYGT259I333JSIaWWbCISrAk